

Trumpa mokslinio stiliaus savybių ir klaidų apžvalga

Mokslinis stilius – tai vienas iš funkcinių kalbos stilių (dar yra grožinis, kanceliarinis, publicistinis, šnekamasis ir kt.). Šiuo stiliumi rašomi moksliniai tekstai: straipsniai, disertacijos, vadovėliai, monografijos ir kt. Mokslinio stiliaus funkcija yra komunikacinė, t. y. pranešimo, informacijos perdavimo. Šis stilius turi būtent jam būdingų savybių ir skiriasi nuo kitų stilių, ypač nuo grožinės literatūros stiliaus, kur vyrauja vaizdingumas ir emocionalumas – kas visiškai nebūdinga moksliniam stiliui.

Moksliniame tekste paprastai iškeliamos ir pagrindžiamos problemos. Mokslinei kalbai būdingas abstraktumas. Kalboje daug daiktavardžių, kurie žymi abstrakčias sąvokas, taip pat abstrakčius požymius žyminčių būdvardžių ir abstrakčias būsenas bei procesus reiškiančių veiksmažodžių.

Kita šio stiliaus savybė – dalykinis tikslumas. Dažni ilgi sakiniai, kurie tarpusavyje jungiami jungiamaisiais žodžiais ir jungtukais. Minčiai tiksliau atskleisti prie pagrindinio sakinio jungiami priežasties, tikslo, sąlygos ir nuolaidos šalutiniai sakiniai. Šaukiamieji ir retoriniai sakiniai mokslinei kalbai visiškai nebūdingi. Beasmeniai sakiniai, neveikiamosios konstrukcijos, schematiškumas, ženklai, simboliai, lentelės, paveikslai, schemos, brėžiniai, diagramos, išnašos, nuorodos ir citatos – visa tai taip pat reikalinga kuo tiksliau perteikti informacijai.

Nuo tikslumo neatsiejamas ir glaustumas, nes tikslus tekstas – tai glaustas tekstas. Kai mintis perteikiama vartojant per daug žodžių, nukenčia jos tikslumas.

Mokslinis tekstas yra nuasmenintas, jame vengiama subjektyvumo, emociingumo, asmeninio vertinimo, todėl galima teigti, kad šiam stiliui būdingas objektyvumas.

Mintys tekste dėstomos kuo glausčiau, žiūrima jų dėstymo logiškumo. Tolesnės mintys turi išplaukti iš anksčiau išdėstytų minčių. Tekstas turi būti nuoseklus ir išsamus, skaitytojui aiškus ir suprantamas. Taigi stiliui būdingas nuoseklumas, išsamumas, aiškumas ir suprantamumas.

Mokslinė kalba turi kuo tiksliau išreikšti mintį, todėl žodžiai vartojami griežtai apibrėžtomis reikšmėmis, vengiama daugiareikšmiškumo. Parenkami būtent tos mokslo srities terminai, dažni tarptautiniai žodžiai. Vykstant mokslo plėtrai, atsiranda vis naujesnių sąvokų, todėl daugėja ir naujadarų.

Taigi, apibendrinant mokslinį stilių, galima išskirti tokias jo stilistines savybes: abstraktumas, dalykinis tikslumas, glaustumas, objektyvumas, nuoseklumas, išsamumas, aiškumas ir suprantamumas, stiliaus leksikai būdingi terminai, tarptautiniai žodžiai, naujadarai. Visiškai nebūdingas vaizdingumas ir emocionalumas.

Apžvelgus visas šias mokslinio stiliaus savybes, bus lengviau suvokti ir mokslinio stiliaus klaidas. Taigi stiliaus klaidos – tai funkcinių stilių (šiuo atveju – mokslinio) bendrųjų stiliaus reikalavimų, jų normų pažeidimai. Kitaip tariant, stiliaus klaida – tai toks žodžio, jo formos ar sintaksinės konstrukcijos pavartojimas, kai nepažeidžiamos kalbos normos, tačiau pasakymas tampa netikslus, netikslus, neaiškus, ištęstas ar nesklandus.

Čia pateiktos kai kurios tekstuose pasitaikančios stiliaus klaidos:

- gremėzdiška sakinio konstrukcija;
- nekonkrečios, neaiškios reikšmės štampai (pvz.: didelis vaidmuo, klausimų sprendimas ir pan.);
- pasenę terminai perkeliama iš naudotų senų šaltinių;

- pakartojimai ir nukrypimai nuo temos;
- piktnaudžiavimas tarptautiniais žodžiais;
- labai ilgi sakiniai;
- dvigubi neiginiai;
- santrumpų perteklius;
- netikslus priešdėlių ir priesagų vartojimas, t. y. arba jų trūksta, arba vartojamos ne tos, arba jų visiškai nereikia;
- emociingumas, retoriniai klausimai ir kiti moksliniam stiliui nebūdingi elementai;
- netiksli, netaisyklinga žodžių tvarka;
- tekstas perkrautas citatomis;
- netikslus veiksmažodžio laikų vartojimas;
- dviprasmybės;
- netaisyklinga žodžių tvarka, iškreipianti mintį;
- veiksmažodiniai daiktavardžiai, nemotyvuotai išstumiantys konkretaus veiksmo veiksmažodžius;
- žodžiai, netinkantys dėl savo semantinio ar emocinio atspalvio;
- pasirinkta ne ta daiktavardžio skaičiaus forma;
- vartojamos įvardžiuotinės formos vietoj paprastųjų, ir atvirkščiai;
- kalbos aiškumo klaidos (pvz.: kai tas pats daiktas vadinamas vis kitaip, vartojami sinonimai);
- netikslus prasminių akcentų išdėstymas sakinyje ar tekste;
- daug nereikalingų žodžių, sakinių, pastraipų kenkia kalbos glaustumui;
- kalba monotoniška, nesklandi ir neskambi – pažeidžiami stilingos kalbos reikalavimai.

Taigi, norint stilingai rašyti, neužtenka mokėti lietuvių kalbos taisykles. Reikia pažinti kalbos išteklius – tą lobyną, kuris sudaro stiliaus pagrindą. Norint išmokti tinkamai juo naudotis, suvokti žodžio vartojimo sritį ir jausti atspalvius, kuriuos žodis įgyja funkcionuodamas įvairiose srityse, reikia ugdyti kalbos bei stiliaus suvokimo jausmą.

KAI KURIOS RAŠYMO TAISYKLĖS	
Rašymo pavyzdys	Paaiškinimai
-10	neigiamieji skaičiai rašomi be tarpo

+15	teigiamieji skaičiai rašomi be tarpo
≤15	be tarpo
±15	be tarpo
20±5	be tarpo tarp skaičių
¹³⁷ Cs	be tarpo
10–15 kg	riboms žymėti nuo–iki tarpas tarp skaičių nerašomas
XX–XXI a.	
14.30–17.00	
0,1 cm ² /year ⁻¹	žymint tam tikras dimensijas, kai reikia nurodyti kokio nors fizinio dydžio santykį su pasirinktos vienetų sistemos pagrindiniais dydžiais, tarpas nepaliekamas
D = 0,20 cm ²	Lygybės ženklas, esantis tarp dviejų dėmenų (skaičių, raidžių ar skaičių ir raidžių), rašomas su tarpais
1 min = 60 s	
50 %, 50 m, 50 kg, 50 A, 50 MPa	tarp skaitinės vertės ir matavimo vieneto paliekamas tarpas
60°, 60 , 60	Išimtis daroma laipsniui, sekundei, minutei – tarp skaičiaus ir matavimo vieneto tarpelio nereikia
1 h = 60 min = 3600 s	tarptautiniai laiko matavimo vienetai rašomi be taškų
10 val. 5 min. 15 sek.	laiko matavimo vienetai, išreikšti lietuviškomis santrumpomis, rašomi su taškais
M 1:50 000	žymint mastelį tarp skaičių tarpas nedaromas
80:120 mm Hg	santykis žymimas be tarpų
15.30:16 val.	
20×30 cm	nurodant daikto matmenis ar dydžių santykį tarpas nerašomas
+, −, ×, ∙, :	matematiniai ženklai formulėse rašomi su tarpais
12,5 < S < 25...	nelygybės rašomos su tarpais
P > 0,05...	
1,5; 1,52	dešimtainės ir šimtainės skiriamos kableliais
35 784; 1 548 255; 118 201 794	dideli skaičiai žymimi grupuojamais skaitmenimis po tris iš dešinės; grupės skiriamos tarpeliu, nerašomas nei kablelis, nei taškas
<...>	Praleistos vietos citatoje žymimos daugtaškiu skliaustuose
1000 l	Tūrio matavimo vienetas litras žymimas l (pasviruoju šriftu)
1,602·10 ⁻¹⁹	kai vieną skaičių arba matavimo vienetą sudaro du dėmenys, susieti daugybos ženklu, tarpai tarp jų nededami;
(6,674±0,001)·10 ⁻¹¹ m ³ ·kg ⁻¹ ·s ⁻²	atkreiptinas dėmesys, kad tokiais atvejais rašomas daugybos ženklas,,“, o ne „×“

LITERATŪROS SĄRAŠO SUDARYMO TAISYKLĖS IR PAVYZDŽIAI mokslo leidiniuose

Literatūros sąrašas pateikiamas leidinio (straipsnio) pabaigoje abėcėlės tvarka. Pirmiausiai pateikiamos lotyniškosios abėcėlės literatūros pozicijos, po to – kirilica.

Minėjimo pagrindiniame tekste taisyklės : tekste skliaustuose nurodoma šaltinio autoriaus pavardė, leidimo metai, cituojami puslapiai (cituojamų puslapių galima nenurodyti). Autoriaus pavardės galima neminėti, jei iš konteksto aišku, kurio autoriaus nurodomas darbas. Pvz.: Jonas Rimkus (1997b: 86–87) pritarė žymaus Lietuvos filosofijos istoriko pareikštai nuomonei (Gerulis 1993: 131). Ten SQBs were identified from two published literature sources (Long et al., 1995; Long and Morgan, 1991).

Jei šaltinis turi daugiau nei du autorius, nurodoma tik pirmojo autoriaus pavardė (Vitkus et al. 2005: 233). Jei literatūros sąrašė yra bendrapavardžių, reikia įrašyti ir asmens vardo pirmąją raidę.

Pvz.: Į tarptautinę diskusiją dėl šio reiškinio etinių aspektų įsitraukė lietuvių filosofai (Klimas 1997a; Varnas, P. 1996; Varnas, S. 1997) .

Visų tekste minimų autorių darbai turi būti įtraukti į literatūros sąrašą. Visus literatūros sąrašė esančius šaltinius būtina paminėti tekste.

MONOGRAFIJŲ, RINKINIŲ APRAŠYMAS

Aprašą sudaro šie pagrindiniai elementai:

Autoriaus (-ių) pavardė ir inicialas (būtina). Jeigu autorių yra trys, rašomos visų pavardės, jeigu daugiau – gali būti pirmo autoriaus pavardė, po to rašoma et al. Po pavardės prieš inicialą rašomas kablelis, po kiekvieno asmenvardžio – kabliataškis, prieš sutrumpinimą et al. – kablelis.

Išleidimo data (būtina). Rašoma kaip šaltinyje, po datos dedamas taškas. Jei tas pats autorius tais pačiais metais paskelbė daugiau nei vieną cituojamą ar nurodomą šaltinį, prie leidimo metų reikia rašyti raides a, b, c, ...

Antraštė (būtina). Rašoma leidinio originalo kalba kursyvu. Leidinių rusų ar kita kalba po originalaus pavadinimo laužtiniuose skliaustuose rašomas vertimas į lietuvių kalbą. Antraštės kinų ar panašia kalba transliteruojami (lotyninami) naudojantis tarptautiniais transliteravimo standartais. Didžiųjų raidžių rašyba turi atitikti dokumento kalboje, kuria pateikiama nuoroda, nusistovėjusią praktiką. Leidinyje turi būti išlaikyta vienoda rašyba. Pvz.: visi žodžiai pavadinimuose anglų kalba rašomi iš didžiųjų raidžių arba visi iš mažųjų.

Paantraštė (nebūtina).

Laida (būtina) Pvz.: 5-asis leid., 3-ioji pataisyta ir papildyta laida.

Išleidimo vieta (būtina). Miestas, kuriame buvo išspausdinta knyga, rašomas originalo kalba kaip šaltinyje. Jeigu knyga išleista keliuose vietose, rašoma pirmoji arba visos kaip šaltinyje. Prieš leidyklos pavadinimą rašomas dvitaškis, jeigu leidėjas šaltinyje nenurodytas – kablelis.

Išleidusi leidykla (nebūtina).

Apimtis (nebūtina) Apimtis gali būti nurodyta puslapių, lapų, skilčių ir pan. skaičiumi.

Standartinis numeris (ISBN). Neprivalomas aprašant dokumento dalį, straipsnius serialiniuose leidiniuose. Po jo dedamas taškas.

Pavyzdžiai :

Andriušaitienė, D. 2007. Development of Labour Market of Depressed Regions of the Country: Summary of Doctoral Dissertation. Vilnius Gediminas Technical University. Vilnius: Technika. 24 p.

Fiedler, K.; Schlorke, W. 1975. Grundlagen der Bau-technologie. Berlin: VEB Verlag für Bauwesen. 255 S.

Kazragis, A.; Gailius, A. 2006. Kompozicinės medžiagos ir dirbiniai su gamtiniais organiniais užpildais [Composite materials and product containing natural organic aggregates]. Vilnius: Technika. 184 p. ISBN 9955-28-060-3.

Lominadze, D. G. 1981. Cyclotron waves in plazma. Translated by A. N. Dellis. 1st ed. Oxford: Pergamon Press. 206 p. ISBN 0-08-021680-3.

Long, E. R. and Morgan, L. G. 1991. The Potential for Biological Effects of Sediment-sorbed Contaminants Tested in the National Status and Trends Program. NOS OMA 52. NATIONAL Oceanic and Atmospheric administration, Seattle, WA.

Vitkus, E. 2004a. Kontemplationen. Mainburg: Holz-wege Verlag.

, . 1979. ; ;
ст ; тистич ; ских
гип ; –т ; з [Statistinių hipotezių tikrinimas].
М ; скв ; : Н ; ук ; . 408 с.

STRAIPSNIŲ IŠ KNYGŲ, MOKSLO DARBŲ RINKINIŲ, KONFERENCIJŲ MEDŽIAGŲ APRAŠYMAS

Aprašą sudaro šie pagrindiniai elementai:

Autoriaus (-ių) pavardė ir inicialas (būtina). Jeigu autorių yra trys, rašomos visų pavardės, jeigu daugiau – gali būti pirmo autoriaus pavardė, po to rašoma et al. Po pavardės prieš inicialą rašomas kablelis, po kiekvieno asmenvardžio – kabliataškis, prieš sutrumpinimą et al. – kablelis;

Išleidimo data (būtina). Rašoma kaip šaltinyje, po datos dedamas taškas. Jei tas pats autorius tais pačiais metais paskelbė daugiau nei vieną cituojamą ar nurodomą šaltinį, prie leidimo metų reikia rašyti raides a, b, c, ...

Antraštė (būtina). Rašoma straipsnio originalo kalba kabutėse. Didžiųjų raidžių rašyba turi atitikti dokumento kalboje, kuria pateikiama nuoroda, nusistovėjusią praktiką. Leidinyje turi būti išlaikyta vienoda rašyba. Pvz.: visi žodžiai pavadinimuose anglų kalba rašomi iš didžiųjų raidžių arba visi iš mažųjų. Prieš šaltinį, kuriame išspausdintas straipsnis, po kablelio rašoma „iš“ arba „in“ tiesiu šriftu).

Leidinio, kuriame išspausdintas straipsnis, antraštė (būtina) Rašoma kursyvu.

Išleidimo vieta (būtina). Miestas, kuriame buvo išspausdinta knyga, rašomas originalo kalba kaip šaltinyje. Jeigu knyga išleista keliuose vietose, rašoma pirmoji arba visos kaip šaltinyje. Prieš leidyklos pavadinimą rašomas dvitaškis, jeigu leidykla šaltinyje nenurodyta – kablelis.

Išleidusi leidykla (nebūtina). Po jos pavadinimo rašomas kablelis.

Straipsnio puslapiai knygoje (būtina). Rašomi puslapiai nuo – iki, tarp jų ilgas brūkšnyš (pvz., 284–370).

Pavyzdžiai :

Belov, I. A. 2005. On the computation of the probability density function of α -stable distributions. In Proc. of the 10th International Conference MMA2005 CMAM2, Trakai, Lithuania, 2005. Vilnius: Technika, 333–341.

Levinson, S. C. 1983. Conversational Structure. In S. C. Levinson. Pragmatics. Cambridge: Cambridge University Press, 284–370.

Logiš, K. 2007. Nevėžio upės hidrocheminis vertinimas [Estimation of Nevėžis river hydro-chemistry]. Iš Aplinkos apsaugos inžinerija [Environment protection engineering]: 10-osios Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencijos „Mokslas – Lietu- vos ateitis“, įvykusios Vilniuje 2007 m. kovo 29 d., pranešimų medžiaga. Vilnius: Technika, 37–43.

Zigmontienė, A.; Vaiškūnaitė, R. 2005. Application of the biological air purification technologies. In The 6th International Conference “Environmental Engineering”: Selected papers, vol. 1. Ed. by D. Čygas, K. D. Froehner. May 26–27, 2005, Vilnius, Lithuania. Vilnius: Technika, 311–315.

STRAIPSNŲ IŠ ŽURNALŲ, LAIKRAŠČIŲ APRAŠYMAS

Aprašą sudaro šie pagrindiniai elementai:

Autoriaus (-ių) pavardė ir inicialas (būtina). Rašoma didžiosiomis raidėmis. Jeigu autorių yra trys, rašomos visų pavardės, jeigu daugiau – gali būti pirmo autoriaus pavardė, po to rašoma et al. Po pavardės prieš inicialą rašomas kablelis, po kiekvieno asmenvardžio – kabliataškis, prieš sutrumpinimą et al. – kablelis.

Išleidimo data (būtina). Rašoma kaip šaltinyje, po datos dedamas taškas. Jei tas pats autorius tais pačiais metais paskelbė daugiau nei vieną cituojamą ar nurodomą šaltinį, prie leidimo metų reikia rašyti raides a, b, c, ...

Antraštė (būtina). Rašoma straipsnio originalo kalba kabutėse, po jos rašomas kablelis. Didžiųjų raidžių rašyba turi atitikti dokumento kalboje, kuria pateikiama nuoroda, nusistovėjusią praktiką. Leidinyje turi būti išlaikyta vienoda rašyba. Pvz., visi žodžiai straipsnių pavadinimuose anglų kalba rašomi iš didžiųjų raidžių arba visi iš mažųjų.

Žurnalo, kuriame išspausdintas straipsnis, antraštė (būtina). Rašoma kursyvu, žurnalo pavadinimuose anglų kalba visi žodžiai rašomi iš didžiųjų raidžių. Po antraštės rašomas kablelis.

Žurnalo tomas ir numeris (būtina). Po jų rašomas dvitaškis.

Straipsnio puslapiai žurnale (būtina). Rašomi puslapiai nuo – iki, tarp jų ilgas brūkšnyš (pvz., 284–370).

Pavyzdžiai :

Karkauskas, R. 2004. Optimization of elastic-plastic geometrically non-linear light-weight structures under stiffness and stability constraints. *Journal of Civil Engineering and Management*, 10(2): 97–106.

Long, E. R., MacDonald, D. D., Smith, S. L., Calder, F. D. 1995. Incidence of adverse biological effects within ranges of chemical concentrations in marine and estuarine sediments. *Environmental Management*. 19(1), 81–97.

Sałyga, J.; Norkienė, S. 2007. Gyvensenos ir psicho–socialinių veiksnių sąsajos su Lietuvos jūrininkų subjektyviai vertinama sveikata [Connections between life-style and psychosocial factors with subjectively valued health of Lithuanian seafarers]. *Sveikatos mokslai [Health Sciences]*, 1: 711–715.

Vitkus, E. 2004b. Apie mintis Žemaitijoje. *Vėjas laukuose* 8(3): 287–291.

Witzany, J., et al. 2002. Assessment of current structural and maintenance condition of Charles Bridge. *Stavebni obzor*, 8: 225–249.

2007. [Leonovich, I.; Kashevskaja, E. Selection of criteria for process monitoring at the operative level of road quality management]. *Ūkio technologinis ir ekonominis vystymas [Technological and Economic Development of Economy]*, 13(2): 144–152.

ELEKTRONINIŲ LEIDINIŲ APRAŠYMAS

Aprašą sudaro šie pagrindiniai elementai:

Autoriaus (-ių) pavardė ir inicialas (būtina). Rašoma didžiosiomis raidėmis. Jeigu autorių yra trys, rašomos visų pavardės, jeigu daugiau – gali būti pirmo autoriaus pavardė, po to rašoma et al. Po pavardės prieš inicialą rašomas kablelis, po kiekvieno asmenvardžio – kabliataškis, prieš sutrumpinimą et al. – kablelis.

Išleidimo data (būtina). Rašoma kaip šaltinyje, po datos dedamas taškas. Jei tas pats autorius tais pačiais metais paskelbė daugiau nei vieną cituojamą ar nurodomą šaltinį, prie leidimo metų reikia rašyti raides a, b, c, ...

Antraštė (būtina). Rašoma straipsnio originalo kalba kursyvu. Leidinių rusų ar kita kalba po originalaus pavadinimo laužtiniuose skliaustuose galima pateikti vertimą į lietuvių kalbą, žurnaluose, leidžiamuose anglų kalba, – į anglų kalbą. Antraštės kinų ar panašia kalba transliteruojami (lotyninami) naudojantis tarptautiniais transliteravimo standartais. Didžiųjų raidžių rašyba turi atitikti dokumento kalboje, kuria pateikiama nuoroda, nusistovėjusią praktiką ir išlaikyta vienoda visame leidinyje.

Paantraštė (nebūtina).

Laikmenos rūšis (būtina). Nurodyti laužtiniuose skliaustuose. Pvz.: [interaktyvus]. [CD-ROM]. [magnetinė juosta]. [diskas].

Išleidimo vieta (miestas) (būtina).

Leidėjas (nebūtina).

Atnaujinimo ar pataisymo data (būtina interaktyviems dokumentams).

Standartinis numeris (ISBN). Neprivalomas aprašant dokumento dalį, straipsnius serialiniuose leidiniuose. Po jo dedamas taškas.

Pavyzdžiai :

Bumelienė, Ž.; Chmieliauskaitė, V.; Galuckas, R. 2005. Bioinžinerija [interaktyvus]. Vilnius: Technika [žiūrėta 2006 m. balandžio 27 d.]. Prieiga per inter-neta: <<http://leidykla.vgtu.lt/index.php?!=60>>.

Daugiabučio namo savininkų bendrija, steigimas ir veikla [interaktyvus]. 2003. UAB „Namų priežiūros centras“ [žiūrėta 2006 10 27]. Prieiga per internetą: .

Gudonienė, V. 1998. Politinė visuomenė ir informacija. In Informacijos mokslai [interaktyvus]. [Nr.] 9 [žiūrėta 2001 m. lapkričio 9 d.]. Prieiga per internetą: .

Journal of Technology Education [online]. 1989. Blacksburg: Virginija Polytechnic Institute and State University [cited 15 March 1995]. Available from Internet: . ISSN 1045–1064.

Price-Wilkin, J. 1994. Using the World-Wide Web to Deliver Complex Electronic Documents: Implications for Libraries. In The Public-Access Computer Systems Review [interaktyvus], 5(3): 5–21 [žiūrėta 1994 m. liepos 28 d.]. Prieiga per internetą: <<gopher://info.lib.uh.edu:70/00/articles/e-journals/uhlibrary/-pacsreview/v5/n3/pricewil.5n3>>. ISSN 1048-6542.

Vilniaus Gedimino technikos universitetas [interaktyvus] 2007. [žiūrėta 2007 m. gruodžio 18 d.]. Prieiga per internetą: <www.vgtu.lt>.

STANDARTŲ APRAŠYMAS

Pavyzdžiai :

EN 805 Water supply – requirements for systems and components outside buildings. European committee for standardization. Brussels, 2000. 63 p.

Eurocode 2: Design of Concrete Structures. Part 1-1: General Rules and Rules for Buildings. Brussels, 2004. 225 p.

LST ISO 690:2002 Dokumentai. Bibliografinės nuoro-dos. Turinys, forma ir sandara (tapatus ISO 690:1987). Vilnius, 2002. 20 p.

STR 2.05:2004 Betoninės ir gelžbetoninės konstrukcijos. Pagrindinės taisyklės konstrukcijoms ir pastatams projektuoti. Vilnius, 2004. 125 p.

PATENTINIŲ DOKUMENTŲ APRAŠYMAS

Aprašą sudaro šie pagrindiniai elementai:

Pirminė atsakomybė (pareiškėjas) (būtina).

Išradimo antraštė (nebūtina).

Šalis ar išleidusi įstaiga (būtina).

Patentinio dokumento rūšys (būtina).

Numeris (būtina).

Cituoto dokumento išleidimo data (būtina).

Pavyzdžiai :

Baltrėnas, P.; Butkus, D.; Baltrėnaitė, E. 2006 03 27. Sunkiųjų metalų koncentracijos nustatymo metinėje medienos rievėje būdas. Lietuvos patentas Nr. LT 5325 B.

CARL ZEISS JENA, VEB. 1979 01 15. Anordnung zur lichtelektrischen Erfassung der Mitte eines Lichtfeldes. Erfinder: W. FEIST, C. WAHNER, E. FEISTAUER. Int. Cl.³: G02 B 27/14. Schweiz Patentschrift, 608 626.

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „KATRA“. 2001 10 25. Elektromagnetinis šilumos ir vandens kie-kio skaitiklis. Int. Cl⁷ : G 01 K 17/16. Lietuvos paten-tas, 4851.

RANKRAŠTINIŲ DOKUMENTŲ APRAŠYMAS

Pilypaitis, A.; Pilypaitienė, E. 1974. Vilniaus sena-miesčio regeneracijos projektas. Detalus išplana-vimas. Pagrindiniai dėsniai. T. XIII. Paminklų konser-vavimo institutas. Vilniaus apskrities archyvas, f2 101-98.

Д л п ипис ии к Су д цк у сты ю в ль ых люд й [rankraštis]. К в , 1843. Kauno apskrities archyvas, f. 49, ap. 1, b. 614, lap. 1-4.

К п кту п уст йств К в ск й к п сти , г - ль- ый пл 1912 г , РЦГВИАМ , Ф , 349. Оп , 18, Д , 7975.

MOKSLINIO STRAIPSNIO TRAFARETAS

„Mokslas – Lietuvos ateitis“. 2009, Nr. 1 (3). Statyba

Mokslinių straipsnių rinkinys

straipsnio pavadinimas

Autoriaus Vardas Pavardė, Vadovas taip pat yra autorius ir rašomas šioje eilutėje

Autoriaus pareigos (magistrantas, doktorantas, docentas, profesorius), įstaiga (Vilniaus Gedimino technikos universitetas),

el. p. vardas.pavardė@st.vgtu.lt

Anotacija. PRIVALOMA. Nagrinėjama... Aptariama...(7–10 eilučių teksto pagrin–dine straipsnio kalba)..

Įvadas

Visi konferencijos straipsniai turi būti formatuoti pagal šiame šablone pateikiamus nurodymus. Teksto maketavimui rekomenduojama naudoti MS WORD programą (97-2003 versijas). Formatavimui reikia naudoti MS WORD stilius, kurie yra paruošti kiekvienai straipsnio daliai (šis failas turi būti „atidarytas“ tam, kad paruošti stiliai atsirastų galimų stilių sąrašė). Rekomenduojama straipsnį rašyti tiesiog „ant šablono“.

Straipsnio apimtis turėtų būti 5–10 psl. Puslapiai nenumeruojami. Straipsnis turi būti maketuojamas A4 formato lape (21,0 × 29,7 cm) su 2,5 cm pločio paraštėmis iš viršaus ir apačios ir 2,0 cm pločio paraštėmis iš kairės ir dešinės (šis šablonas paruoštas reikiamo dydžio lape). Visa kita formatavimo informacija yra numatytuose stiliuose, todėl pažymėjus atitinkamą teksto dalį (pvz., skyrelio pavadinimą) bei pasirinkus šiai teksto daliai numatytą stilių (pvz., 07 – Skyrelio pavadinimas) – tekstas bus formatuotas automatiškai (šriftas, jo dydis, atitraukimai nuo paraščių, tarpai iki aukščiau ir žemiau esančių teksto fragmentų ir t. t.). Daugiau informacijos apie stilių naudojimą MS WORD rasite programos pagalbos failuose.

Straipsnio kalba: lietuvių arba anglų. Straipsnio struktūra turi būti panaši į pateiktą šablone: straipsnio pavadinimas, autorius, informacija apie autorių, anotacija, pagrindinis skyreliais suskirstytas straipsnio tekstas, išvados, naudotos literatūros sąrašas ir straipsnio santrauka nepagrindine kalba (anglų, jei pagrindinė straipsnio kalba yra lietuvių arba lietuvių, jei pagrindinė straipsnio kalba yra anglų).

Pirmojo skyrelio pavadinimas

Skyreliai nenumeruojami. Nei prieš, nei po skyrelio pavadinimo papildomų tarpų įterpti nereikia – tai automatiškai padaroma pasirinkus reikiamą stilių. Ši taisyklė galioja ir visoms kitoms teksto dalims.

Tekste naudojant santrumpas, jas pirmą kartą minint reikia parašyti pilną pavadinimą, pvz., Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU). Toliau tekste galima tiesiog rašyti VGTU.

Tekste nuorodos į literatūros šaltinius pateikiamos paprastuose skliaustuose, pvz., (Kester 2004). Užsienio kalbos terminai pateikiami skliaustuose pasvirusiu šriftu, pvz. gelžbetonis (angl. reinforced concrete). Taip pat (jei reikia) pateikiamos ir originalios pavardės, pvz. Huko (Hooke) dėsnis. Tekste nuorodos į paveikslus ar jų dalį pateikiamos skliaustuose, pvz., (1 pav., a). Visi paveikslai tekste turi būti numeruojami.

Formulės tekste numeruojamos taip, kaip parodyta pavyzdyje (formulės eilutei ir formulės išaiškinimui naudojami skirtingi stiliai):

(1)

čia: – naudingoji signalo komponentė; – signalo triukšmo komponentė (Marcinkevičius 2006; Baker et al 2004).

Pageidautina, kad formulės būtų maketuojamos MS Equation Editor arba MathType programomis. Formuliu simbolių dydis turėtų atitikti teksto dydį: 10 pt pagrindiniams simboliams, 8 pt indeksams, 7 pt indeksų indeksams, 14 pt dideliems simboliams (pvz, sumos ženklui).

1 pav. Grafinio paveikslų pavyzdys

Antrojo skyrelio pavadinimas

Žemiau pateikiamas numeruoto teksto pavyzdys:

Numeruotam tekstui, kaip ir kitoms teksto dalims, taip pat naudojamas tam skirtas stilius;

Jei į numerius likusiame tekste niekur nėra nuorodos (pvz., pagal 2 ir 3 punktus...), tai tekstą geriau ne numeruoti, o tiesiog grupuoti.

Žemiau pateikiamas sugrupuoto (angl. bulleted) teksto pavyzdys:

- pirmas;
- antras;
- trečias.

Straipsnio grafikai turi būti aukštos kokybės, tinkami nespaldytam spausdinimui ir neviršyti lape tekstui skirto aukščio bei pločio. Grafikuose pateikiamo teksto, simbolių ir formulių dydis turi atitikti pagrindinio straipsnio teksto dydį.

Įvairiomis programomis, pvz., MS EXCEL, VISIO, AutoCAD ir pan. paruošti brėžiniai, schemas ir grafikai lengvai įkeliami į tekstinį failą, tačiau dažnai automatiškai pakeičia savo formą, šriftus ir t. t. Todėl rekomenduojama visus grafikus (tame tarpe ir MS EXCEL) pirmiausia įkelti į kokią nors grafikos redagavimo programą ir grafikus išsaugoti kokybišku rastrinės ar vektorinės grafikos formatu (EMF, WMF, TIFF, BMP ar pan.). Tokiu būdu gautus paveikslus jau galima įkelti į tekstinį failą nesibaiminant iškraipymų. (Rekomenduojama vengti naudoti MS VISIO originalaus formato paveikslus, nes jie dažnai iškraipomi konvertuojant failus į PDF formatą).

MS EXCEL programa labai paprastai ir greitai automatiškai parenka spalvas, šriftus ir pan., tačiau gauti grafikai yra daugiau pritaikyti žiūrėti ekrane, o ne spausdinti. Todėl prieš grafikus konvertuojant į grafinį formatą ir įkeliant į tekstinį failą, rekomenduojama atlikti šiuos veiksmus: panaikinti rėmelį aplink grafiką, panaikinti spalvotą foną, spalva išsiskiriančias grafiko dalis pakeisti juodai-baltam spausdinimui tinkamais elementais, automatiškai parinktus šriftus pakeisti į TimesNewRoman, o jų dydį – į 10 pt (tiek raidėms, tiek skaičiams, tiek simboliams). Sutvarkyto grafiko pavyzdys pateiktas 2 paveiksle.

2 pav. Excel paveikslų pavyzdys

Straipsnyje pateikiamos nuotraukos ar kita rastrinė grafika turi būti aukštos kokybės (300 dpi ir daugiau) ir tinkama juodai-baltam spausdinimui. Nuotraukų formatai gali būti įvairūs, tačiau rekomenduojami aukštos kokybės TIFF, EMF, WMF, BMP.

1 lentelė. Lentelės pavadinimas

Firma	Modelis	Skilčių skaičius, b	SNR, dB	Netolygumai pralaidumo juostoje, dB	Slopinimas slopinimo juostoje, dB
Analog Devices	AD1870	16	90	±0,06	-90
	AD1871	24	105	±0,01	-120
Texas Instruments	PCM1804	24	111	±0,005	-100
	PCM4201	24	112	±0,005	-100
AKM	AK5393	24	117	±0,001	-110
	AK5394A	24	123	±0,001	-120
Cirrus Logic	CS5351	24	108	±0,035	-92
	CS5381	24	120	±0,035	-92

3 pav. Nuotraukos pavyzdys

Straipsnyje pateikiamos nuotraukos gali būti ir spalvotos, tačiau knyga bus spausdinama juodai-baltai, todėl dalis spalvotose nuotraukose (ar kituose grafikuose) pateikiamos informacijos gali tapti nematoma arba sunkiai matoma...

Straipsnyje pateikiamos lentelės numeruojamos ir privalo turėti pavadinimus (viena lentelė nenumerojama). Tiek lentelės, tiek grafikai turi būti pateikiami ten, kur yra minimi tekste (pagal galimybę). Kiekviena lentelė, grafikas ir literatūros šaltinis turi būti bent vieną kartą paminėtas straipsnio tekste.

Išvados

1. Straipsnis privalo baigtis išvadomis, apibendrinimu arba rekomendacijomis. Visos išvados numeruojamos, tačiau rekomenduojama tai daryti ne automatiškai, o „rankiniu“ būdu.
2. Po išvadų pateikiamas naudotos literatūros sąrašas abėcėlės tvarka (pageidautina, kad dominuotų šio dešimtmečio knygos...).
3. Literatūros sąrašas sudaromas pagal atskirame faile pateikiamas taisykles (žemiau pateikiamas pavyzdys).

Literatūra

Baker, R. J.; Boyce, D. E. 2004. CMOS: Circuit design, layout, and simulation. New York.

Kester, W. 2004. Analog-digital conversion. Boston.

Marcinkevičius, A. J. 2006. Integriniai analoginiai skaitmeniniai informacijos keitikliai. Mokslas ir technika 2: 40–41.

1052; 1094;1080; 1082;1103;1074;1080;1095;1102;1089;,
1040;-1049; 1050; 1041; 1075;1076; 1089;1082;1080;1089;,
-1040; 1050;. 1988. 1041;1099;1089;1090; -
1076; 1081;1089;1090;1074;1091;1102;1097;1080;
1080; 1090; 1075; 1083;1100; 1099;
1080;1082; 1089;1093; 1099; 1062;1040; 1080; 1040;1062;

Užduoties, kuriam
pildyti, turite
išanalizuoti
pateiktą straipsnį.
Užduoties
pildymui
naudojate
anglų kalbą.

Užduoties
pildymui
naudojate
anglų kalbą.
Užduoties
pildymui
naudojate
anglų kalbą.
Užduoties
pildymui
naudojate
anglų kalbą.
Užduoties
pildymui
naudojate
anglų kalbą.
[žiūrėta 2007 rugpjūčio 10 d.]. Prieiga per internetą: .

Article TITLE in summary language

N. Last Name

Summary

Article summary in English language (or Lithuanian language when main language of the article is English).
The extent of the summary should be from 5 to 10 text rows.